

Studieanvisning
1VÅ617

Professionellt vårdande
Personcentrerad och säker vård, 7,5hp
VT26

Kursansvarig:
Magdalena Nielsen
Christel Alvarsson

Examinator:
Emil Danehorn

Kursplan

Kursplanen finns på <https://kursplan.lnu.se/search>, använd kurskoden 1VÅ617, samt på Moodle under "Kursdokument". Aktuell kurslitteratur står i kursplanen.

Observera att kursen endast erbjuder max två VFU-perioder för att nå betyget godkänd.

VFU-schema

VFU utgör totalt 160 timmar (60 min), vilket motsvarar 32 timmar per vecka. Du följer aktuell handledares schema under fyra dagar/vecka. Tiden fördelas så att du cirka hälften av dagarna följer en undersköterska och cirka hälften av tiden en sjuksköterska. Tiden kan fördelas på olika sätt i olika kommuner beroende på scheman och din tidigare erfarenhet. Det kan också vara aktuellt att vid något tillfälle följa annan personal som ingår i teamet. Övriga åtta timmar per vecka är avsedda för tentamensuppgift samt övriga teoretiska uppgifter. VFU under kvällar och helger kan förekomma. Det förekommer ingen nattjänstgöring och inte heller några delade turer. Glöm inte meddela din handledare/VFU-placering om du blir sjuk. Obligatorisk närvaro gäller på din VFU.

Inför VFU

- Läs informationen på kursens Moodle-sida
- Du skriver ut bedömningsformuläret BeVut som finns på Moodle
- Du ska före planeringssamtalet reflektera över vad du särskilt behöver fokusera på under din VFU, se kursmålen i BeVut. Skriv ner dina egna mål med VFU. Vad behöver du fokusera på? Är det kommunikation? Vad vill du fördjupa? Du förbereder också och tar med en skriftlig självvärdering av de evidensbaserade färdigheter/metoder du tränat på KC/KTC under kursen 1VÅ616, se checklista i bedömningsformuläret BeVut. Vad behöver du fokusera och träna på gällande dessa? Du använder ditt skriftliga dokument som **din individuella studieplan** under din VFU.

Kontaktpersoner

Vid frågor som berör din VFU kontaktar du den kliniska adjunkt som är kopplad till din VFU-placering (vem det är du ser i Klipp), eller kursansvarig. Enklast är att mejla eller via Moodle.

Kursansvariga:

Växjö/Ljungby: Magdalena Nielsen magdalena.nielsen@lnu.se

Kalmar/Oskarshamn/Västervik: Christel Alvarsson christel.alvarsson@lnu.se Examinator:

Emil Danehorn emil.danehorn@lnu.se

VFU-samordnare:

Växjö/Ljungby: Ulrika Graninger ulrika.graninger@lnu.se

Kalmar/Oskarshamn/Västervik: Yvonne Utegård
yvonne.utigard@lnu.se

Studievägledare:

Växjö/Ljungby: Anna Adolfsson anna.adolfsson@lnu.se

Kalmar/Oskarshamn/Västervik: Martina Holmsten
martina.holmsten@lnu.se

Introduktion på VFU-placeringen

Under den första dagen/dagarna har du ensam, eller tillsammans med övriga sjuksköterskestuderande på VFU-placeringen, en gemensam introduktion. Under introduktionen genomförs en genomgång av organisationen (enhetschef, MAS, personal, HSL, SOL etc.), brand, säkerhet, lokaler mm.

Du ska skaffa dig en uppfattning om vilka yrkeskategorier som förekommer på din VFU-plats och vilka uppgifter de har. Det innebär att du förutom att sätta dig in vad sjuksköterskan gör, även skaffar dig kunskaper om vilka arbetsuppgifter som ingår i andra yrkesgrupper som exempelvis enhetschefen, medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS), vårdbiträden, undersköterskor, arbetsterapeut och/eller sjukgymnast/fysioterapeut. Det är en fördel om du får möjlighet att följa även dem i deras arbete. Detta för att du kommer att ha en samordnande roll i ditt framtida yrke.

Planeringssamtal

Någon av de första dagarna går du och din huvudhandledare/handledare igenom:

- de förväntade målen för kursen som är kopplande till VFU
- din individuella studieplan, bestående av din reflektion över vad du särskilt behöver fokusera på under din VFU för att nå kursmålen och den självvärdering du gjort av evidensbaserade metoder och färdigheter, se checklista i BeVut

Därefter diskuterar du och handledaren hur du ska kunna utvecklas i din professionella kompetens för att nå målen. Under din VFU behöver du sedan reflektera och diskutera kontinuerligt med din handledare över hur långt du kommit i att nå målen och om din individuella studieplan behöver revideras.

Professionellt förhållningssätt

Under VFU-perioden ska du aktivt arbeta med att utveckla din förståelse kring ett professionellt förhållningssätt och öka din självkänedom i rollen som sjuksköterska. Du är en del av teamet tillsammans med patienten. Vilka styrkor och svagheter kan du identifiera hos dig själv och vad du behöver arbeta vidare med? En del av ett professionellt förhållningssätt kan vara att visa intresse och ställa relevanta frågor till patient och närstående. I det professionella förhållningssättet ingår att ha en reflekterande inställning och öppenhet för att ta till sig ny kunskap och omsätta i omvårdnaden och det dagliga arbetet. Under VFU innebär det att du tar ett aktivt ansvar för ditt lärande. Under VFU är du en del av arbetsmiljön och vårdmiljön.

Ett professionellt förhållningssätt innefattar även ditt ansvar som student att:

- följa ditt schema och komma i tid
- meddela VFU-platsen om du är sjuk eller inte kan komma
- respektera lokala regler kring hur exempelvis privat mobil bör användas/hanteras där du gör din VFU

Omvårdnad i det dagliga arbetet

Varje dag, när du börjar ditt arbetspass, ska du planera hur du tänker organisera och genomföra omvårdnaden för dina patienter. Planen ska diskuteras med, och godkännas av din handledande sjuksköterska/undersköterska eller någon av dem utsedd person som avgör om planeringen är relevant, genomförbar och patientsäker. Du genomför sedan planen. Till din hjälp har du handledaren och den/de handledare som ingår i vårdlaget. Under arbetet och vid varje arbetsdags slut, ska du tillsammans med handledare och/eller annan student utvärdera/följa upp hur din plan fungerat.

Under VFU-perioden ska du på en grundläggande nivå *träna dig i att **tillämpa och dokumentera** omvårdnadsprocessen*. Du ska öva att tillämpa omvårdnadsprocessens olika steg vid hälsoproblem/hälsobehov inom de olika områden du läst om. I genomförandet av omvårdnadsprocessen är det viktigt att du utgår från *vetenskap och beprövad erfarenhet* dvs. *evidens* och inte tro och tyckande. Det innebär att omvårdnadsprocessens olika steg ska utgå från Vårdhandboken, kurslitteratur och annan relevant litteratur/källor samt lokala anvisningar på VFU-placeringen.

Genomförandet av omvårdnadsprocessen innebär att du med stöd av din handledare tränar dig att:

- Ta del av patientens subjektiva upplevelse av sin situation och dokumentera denna.
- Göra en *systematisk datainsamling* så att både subjektiva och objektiva data samlas in på olika sätt (fråga, lyssna, känna, observera eller göra mätningar som t.ex. blodtrycksmätning).
- *Planerar och genomför evidensbaserade omvårdnadsåtgärder* (t.ex. duscha patienten, mata, ta kapillärprov, förebygga sänglägeskomplikationer, kontrollera patientens kaloribehov och kaloriintag, undervisa, informera, trösta, lyssna, stötta).
- *Systematiskt utvärdera omvårdnadsåtgärder* (t.ex. kontrollera om beräknat behov av kalorier stämmer med patientens intag, utvärdera om insatta åtgärder enligt patienten minskat oron, observera om insatta åtgärder lett till att inga trycksår uppstått osv.).

Omvårdnadsprocessens fem faser beskrivs mer ingående i kurslitteraturen, se kursplanen.

Förmåga att tillämpa evidensbaserad vård

Under VFU-perioden ska du aktivt arbeta med att utveckla din förmåga att tillämpa evidensbaserade metoder och rutiner. Du har i kursen 1VÅ616 inhämtat kunskap angående ett flertal evidensbaserade metoder, vilka du kan öva på att utföra under din VFU-placering med handledare närvarande ihop med dig. Om andra moment eller metoder blir aktuella, krävs ett egenansvar angående kvalitet och patientsäkerhet. **Detta innebär att inför nya moment ska student i T2 inhämta evidens via Vårdhandboken innan momentet genomförs, naturligtvis under överinseende av handledare som är ansvarig för patientsäkerheten.** Genomförda evidensbaserade metoder och moment dokumenteras i checklistan i bedömningsformuläret BeVut.

Fokuspatient

För att utveckla dina praktiska färdigheter kommer du **tillsammans med din handledare** välja en patient som du har som **fokuspatient**. Det är denna patient som du intervjuar för din examination och utgår från i din datainsamling, omvårdnadsanamnes och omvårdnadsstatus. Oavsett lärandemodell så rekommenderas samtliga studenter att försöka följa ett mindre antal patienter. Vilka patienter bestäms i dialog med handledare.

- Du ska skriva omvårdnadsanamnes och omvårdnadsstatus enligt VIPS-modellen.
- Du ska genom din datainsamling hitta problem, risker och/eller resurser hos fokuspatienten som du sedan jobbar vidare med genom att sätta relevanta omvårdnads mål och genomföra omvårdnadsåtgärder.
- Tänk på att fråga om vad patienten upplever som problem och resurser, reflektera över svaren.

Reflektion

För att stödja integreringen av teori och praktik är det viktigt att du reflekterar, helst under/efter varje arbetspass. Reflektera över det dagliga arbetet med planering och genomförande av patienternas omvårdnad samt över situationer som du varit med om. Reflektionen genomförs med fördel tillsammans med din handledare och eventuella medstudenter. Dina reflektioner tar du sedan med dig till din veckodagbok (se nedan).

Veckodagbok

I din veckodagbok ska du reflektera över ett flertal situationer du själv varit delaktig i och blivit berörd av (se ovan). Minst en, gärna två situationer ska beskrivas varje vecka. **Skriv minst 300 ord per vecka.** Reflektera skriftligt utifrån:

- etiska aspekter
- hur du ur ett personcentrerat perspektiv utför evidensbaserad omvårdnad
- följsamhet till patientens upplevelse av sin situation
- teamarbete
- dina egna insatser: Vad är du nöjd med? Vad kunde du ha gjort annorlunda? Vilka tankar och känslor har väckts hos dig utifrån rollen som blivande sjuksköterska?

Veckodagbok dokumenteras i ett Worddokument och publiceras på anvisad plats på Moodle i samband med avslutad VFU. Observera att endast **en inlämning ska ske, samtliga veckodagböcker skall därmed publiceras i ett samlat dokument.**

Layout till VFU-seminarium och veckodagbok (examinationen har annan anvisning)

Teckensnitt: Times New Roman

Teckenstorlek: 12pt

Radavstånd: 1,5

2026-02-02

Stöd för din planering

Vecka 1

Reflektera över vad du särskilt behöver fokusera på under din VFU, för att nå de mål som anges i bedömningsformuläret BeVut, och som i sin tur är utformade efter kursmålen. Reflektera också över hur du ska kunna utvecklas i din professionella kompetens med utgångspunkt kursplansmålen (se kursplan) och din kunskapsnivå.

Välj tillsammans med din handledare ut en **fokuspatient** som du intervjuar inför kommande VFU-seminarium och den skriftliga hemtentamen. Läs anvisningen för den skriftliga examinationen och förbered och planera i god tid din intervju.

Läs avhandlingen enligt anvisningen för VFU-seminarium och skriv ner dina egna tankar kring människan. Hur tror du det är att vara äldre och att vara patient?

Vecka 2

Bekanta dig med omvårdnadsprocessen och påbörja arbetet med datainsamling genom samtal med fokuspatienten för att samla information som du sedan ska skriva ner i omvårdnadsanamnes och omvårdnadsstatus.

Utifrån samtalet med fokuspatienten, skriv ner dina reflektioner kring hur samtalet var. Var någonting svårare, lättare, känsligare? Ta med dina reflektioner till VFU-seminariet.

Vecka 3

Halvtidsbedömning och VFU-seminarium. Seminariet kan se olika ut beroende på var du genomför din VFU. Övergripande syfte är att fördjupa förståelsen för patientens situation (utgå ifrån din fokuspatient), omvårdnadsbehov och sjuksköterskans professionella förhållningssätt. Se vidare anvisningarna för VFU-seminarium längre ner.

Vecka 4

Denna vecka kan din reflektion utgå ifrån dina tankar om teamet och interprofessionell samverkan. Vilka professioner tänker du ingår i teamet där du befinner dig? Hur fungerar/arbetar teamet där du har din VFU-placering? Beskriv sjuksköterskans roll, vilka likheter och skillnader finns i förhållande till undersköterskans roll? Vem har ansvar för vad? Vem kan göra vilka arbetsuppgifter? Känner du igen professionerna från avhandlingen du läst?

Fortsätt att skriva vidare på omvårdnadsstatus och omvårdnadsanamnes för att utveckla din skriftliga individuella examination.

Vecka 5

Sammanfatta och reflektera kring vad du lärt dig under din VFU. Vad du kunde före VFU och vad har du utvecklat? Reflektera över de mål du själv satte upp under första veckan och över kursmålen. Slutbedömning sker under denna sista vecka.

På **onsdagen denna vecka, senast kl 14:00**, lämnas den skriftliga individuella examinationen in enligt anvisning på Moodle. I slutet denna vecka, senast söndag, ska du lämna in din veckodagbok (300 ord per vecka) enligt anvisning på Moodle. Följ anvisningar för layout. Alla filer ska vara i **Wordformat**.

Anvisning för VFU-seminarium, 1VÅ617

Datum och tid för VFU-seminarium får du vanligtvis av din kliniska adjunkt.

Syftet med detta seminarium är att reflektera över och värdera vad det kan innebära att vara patient eller närstående inom kontexten vård- och omsorgsboende. Reflektera över den äldre människans liv och situation i relation till behov av omvårdnad och omvårdnadsprocessen (kursmål A.1 och B.1, se kursplan)

Syftet med detta seminarium är också att reflektera över och värdera sjuksköterskans roll och professionella förhållningssätt i det interprofessionella teamarbetet. Reflektera över sjuksköterskans profession i relation till äldre människor och deras närstående inom kontexten vård- och omsorgsboende (Kursmålen B.4, C1, C2 och C3, se kursplan).

Inlämning av påbörjad omvårdnadsanamnes och omvårdnadsstatus sker som ett dokument (minst två sidor, max sex sidor) på anvisad plats på Moodle **senast två dagar** före VFU-seminarium **eller enligt överenskommelse med klinisk adjunkt.**

Kursens VFU-seminarium utgår ifrån att du förberett dig genom att:

- Läst om omvårdnadsprocessen och personcentrad vård i kurslitteraturen
- Skrivit ner och lämnat in din skriftliga datainsamling efter din intervju med **fokuspatienten** samt lämnat in din påbörjade skriftliga omvårdnadsanamnes och omvårdnadsstatus
- Skrivit ner och lämnat in svar på följande frågor efter din intervju med **fokuspatienten**:
 - Hur patienten upplever sin situation?
 - Vilka resurser och förmågor har patienten och hur kan dessa tillvaratas?
 - Vad upplever patienten som sina omvårdnadsproblem?
 - Vilka omvårdnadsproblem identifierar du som sjuksköterska (utifrån VIPS-modellen)?
- Läst nedanstående sidor av avhandlingen 'När kroppen inte räcker till – assisterad kroppslig omvårdnad i livets slut på vård- och omsorgsboende' av Bodil Holmberg.
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1423618/FULLTEXT02.pdf>

Läs följande delar av avhandlingen:

1.1 Att vara äldre i välfärdssamhället **s.20-31**

1.3 Tillvaron på vård- och omsorgsboende **s.37-42**

1.4 Kroppslig omvårdnad **s.42-45**

Resultat från delstudie I och delstudie II **s.70-75**, samt resultat från delstudie III

utifrån undersköterskans arbete i relation till kroppslig omvårdnad **s.75-77**, samt resultatdiskussionen **s.80-92**.

Att reflektera över:

1. Vilka är dina intryck från första tiden på den verksamhetsförlagda utbildningen? Har du fått någon ökad förståelse för vad det innebär att vara patient eller närstående?
2. Har du identifierat liknande omvårdnadsbehov som din fokuspatient beskrivit eller kan era uppfattningar skilja? Vad tänker du kring att det kan skilja i vilka behov patienten uttrycker eller "vill ha" och att erbjuda patienten omvårdnad utefter de omvårdnadsbehov sjuksköterskan identifierar?
3. Vilka utmaningar tänker du kan finnas i vården och bemötandet av personer med nedsatt kognitiv funktion, så som i vården av personer med demenssjukdom? Ett exempel kan vara stöd med personlig hygien men personen vill inte duscha eller tvätta sig, hur gör vi här?
4. Vad tänker du menas med sjuksköterskans vårdande och professionella förhållningssätt? Kan du ge exempel från din VFU? Kan du hitta exempel från det du läst i avhandlingen?

Examination

Inlämning av skriftlig individuell examination sker onsdag sista VFU-veckan (kursvecka 5) kl. 14:00 på anvisad plats på Moodle. Datum för omtentamen administreras av rättande lärare i samband med återkoppling av individuell examination.

Ladok

För att registrera betyg för VFU i LADOK krävs:

- **Bedömningsformuläret BeVut** skall fyllas i med namn och personnummer på studenten, den ska signeras enligt anvisning och lämnas in enligt anvisning på Moodle i samband med avslutad VFU.
- **Veckodagbok** (minst 300 ord per vecka med reflektioner enligt anvisning) publiceras på Moodle i samband med avslutad VFU.
- **Aktivt deltagande i VFU-seminarium**